

TURKISH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TURC A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
TURCO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Aşağıdaki iki parçadan bir tanesini seçerek, seçtiğiniz parça hakkında bir eleştiri yazınız.

1. (a)

dünyada çok güzel şeyler var. . .

- Çok güzel şeyler var dünyada. . .
Ben mesela bir sokak tanırım İzmir’de
yere düşen inci taneleri gibi dökülür denize.
Ekvator’da, Quito kentinde uyuklu sokaklar
5 çok kızarlarsa dağlara açılırlar birdenbire.
- Zaten akşam kırmızı düşer o dağlara.
Amazonların derinliklerinde akan nehirlerde
bembeyaz bir orkide büyür:
10 o kadar güzel ve keskindir ki kokusu
çılgın bir tay gibi koşuşturur kalbimizin
kıyısında.
- Kalbimiz zaten tüm çiçeklerin aynası.
- Ay’dan Yeryüzüne bakılınca
Yalnızca ‘Çin Seddi’ görülürmüş. Hayır! Yanlış.
15 Ben baktım: Palandöken dağında açan
bir
gelinciği gördüm.
Ve havada uçuşarak sevişen
bir çift
20 kelebeği.
- Ben ne köprüler tanırım.
Siz de tanırsınız mutlak:
İşte Boğaz köprüsü!
Ne zaman boş kalsa yıldızları alar
25 geceleyin.
Gündüzleri neler neler çeker şu insanlardan
ve yüzüne çarpıp geçen
martılardan. . .
Biliyorum bir gün çekip gidecek belki,
30 Nereye bilinmez?
- Ama Boğaz’dan daha güzel nereye yakışır ki?
- Ben öyle kentler tanırım ki
memesi sütyenden taşmış
genç bir kız gibi uyanırlar sabahları.
35 Güneşin ilk ışıklarıyla öpüştüklerinde
kırmızı bir gül gibi açarlar yeryüzünde.

Ve zaten her kent başka bir kente açılır bir köşesinden.

Ben ne şairler tanırım ateş gibi: İşte Arthur Rimbaud!
Sarhoş Gemi'yi yazdı denizi görmeden.
40 Yaşamın okyanuslarında yıkadı sözcüklerini.

Ne kadar çok güzel kadın var dünyada. . .
Esmer, sarışın, çukolata renginde
hepsi birbirinden güzel, birbirinden alımlı.
Gergin yumuşak tenlerinde
45 İmparatorluklar kuruldu, imparatorluklar çöktü.
Bir öpücükleriyle ihtilaller başladı. . .
Zaten kadınlar ve aşk olmasa
yaşamaya değer miydi bu dünya?
Kime okurduk bu şiiri?

50 Öpücük dedim de aklıma geldi:
Bir sevgilim var dünya güzeli.
Ne zaman baksam gözlerinin içine
yıldızların üzerine düşüyorum
sımsıkı sarılsam da dünyaya.

55 Beni zaten hep güzellikler sarhoş etti.

Ey Şair! Güzel sözlerle, büyülü sözcüklerle
kandırırısın kullarımı, diyor koca tanrı:
Ben yalnız güzel şeyleri mi yarattım? savaşları,
açlıkları, ölümleri, ayrılıkları. . . ben yaratmadım
60 mı?

Sen yarattın elbet tanrım! Onların hesabını
sen ver kullarına.
Ben'se güzel şeyler anlattım
hiçbir şey beklemeden insan kardeşlerime:
65 Hiç olmazsa bu şiiri okurken
mutlu olsunlar diye.
Buysa suçum: Hazırım!
Cayır cayır yanmaya cehenneminde

Özkan MERT
Varlık, Ekim 2000

- Şiirde hangi temaları görüyorsunuz? Sizce etkili işlenmişler mi? Neden?
- Şiirin dil özellikleri ve yapısı bu temaları aktarmaya nasıl yardımcı oluyor?
- Şiirde kullanılan semboller, benzetmeler ve diğer unsurlar şiiri anlamanıza nasıl yardımcı oluyorlar?
- Bu şiir okuyucuda ne tür duygular ve düşünceler uyandırıyor?

1. (b)

İçeriği ne olursa olsun, bir sorunu çözmek için insanların düşünce alışverişinde bulunmaları, bir başka deyişle, iletişim kurmaları gerekir. Uygarca konuşma ve tartışma becerisinin geliştirilmemiş olduğu toplumda, bir sorunu çözmek amacı ile başatılan etkileşim, kısa sürede sürtüşme ve çatışmaya dönüşür. Böylece, varolanı çözmek 5 şöyledursun, soruna yenileri eklenir; dünyanın birçok ülkesinde görülen kanlı çatışmaların kökeninde, bilinçsiz koşullar altında yaratılan sosyal ortamdaki iletişim düzensizliği yatar.

Toplumsal sorunların demokratik çözümü için karşılıklı, iki yönlü iletişim gereklidir. Böyle bir iletişim gerçekleştirilmediği sürece sorunların çözümüne ulaşamaz. Gücü o anda elinde bulunduran otorite emir vererek, toplumsal soruna bir çözüm 10 getireceğine inanabilir. Ancak iletişim kurmadan ortaya atılan ve zorla kabul ettirilen bu tür "çözüm" biçimlerinin ömrü, emri veren iktidarın ömrü kadar olur; iktidar değişince, yeni otorite eski emri ortadan kaldırır ve çoğu kere, öncekine taban tabana zır, yeni emirler verir. Zamanla sürtüşmeler çoğalır, bu tür keyfi emirler daha derin toplumsal buhranlara yol açar. Türk eğitim, ekonomi ve yönetim tarihi, bu tür 'keyfi' emir örnekleriyle doludur.

15 Niçin uygarca iletişim kuramıyoruz? Demokratik yaşamı gerçekleştirmiş demokratik toplumların insanlarından daha mı az yetenekliyiz? Elbetteki hayır!

.....

Din öğesinin ağır bastığı geleneksel otoriter kültür, demokratik bir toplumun temelinde yatan iletişim becerilerini içermez. Demokratik yaşam, yeni iletişim becerilerini öğrenmeyi zorunlu kılar. İletişim becerileri boşlukta oluşmaz; yeni bir dünya ve yaşam 20 anlayışı içinde doğar ve gelişir.

Cumhuriyet hükümetlerinin eğitim seferberliğine girmesi ve insana potansiyelini değerlendirmek istemesinin temelinde, özgürlükçü demokratik bir toplum yaratma amacı yatar. Kişiler arası ilişkilerde daha az sürtüşmesi o an, kavgaya dönüştürmeden sorunlarını çözebilen, acı yerine mutluluğun, kin ve nefret yerine destek ve hoşgörünün yeğlendiği 25 Türk toplumu, kendini değerli bulan, sevgi ve anlayışla çevresindekilerle iletişim kuran insanlarla kurulabilir.

Demokratik çağdaş toplum olabilmek için yeni iletişim becerileri kazanılması gerektiği belirtildi. Şimdi, şöyle bir soru aklınıza gelebilir: İletişim sadece toplumsal amaçları gerçekleştirmek için mi gereklidir? Hayır! İletişim, aslında hem kişisel, hem de 30 toplumsal bir süreçtir. Toplumsal sonuçların altında bireysel davranışlar yatar; sosyal gerçek, bireyin kişisel yaşamından geçerek biçimlenir.

İnsan, ilişkileri içinde sürekli yeniden tanımlanan bir varlıktır; diğer insanlarla hiç ilişkisi olmayan bir insan düşünülemez. Başka bir deyişle, demokratik toplum yaratabilmek için, önce bireylerin kendi günlük yaşamlarında, diğer kişilerin görüşlerine 35 saygılı ve hoşgörülü olmayı öğrenmeleri gerekir. Bu amaçla geliştirilmiş yeni iletişim becerileri, hem bireyin, hem de toplumun yaşamına zenginlik ve saygınlık getirir.

Bir insanın ilişkilerinin niteliği, o insanın yaşamının kalitesini belirler. İlişki sorunları, gerçekte iletişim yani düşünce alışverişi sorunlarıdır ve yaşamın değişik yönlerinde kendini gösterir. Aile yaşamında anne-babanızla aranızda bu tür sorunlar yer 40 alabilir: Fikirlerinizi dinlemiyor, düşüncelerinizi sürekli olarak bir kenara itiyor olabilirler. Ne zaman konuşmaya kalksanız, kendinizi bir tartışma içinde buluyor olabilirsiniz. Anne ya da baba iseniz, çocuklarınızla aranızda bu tür sürtüşmeleri siz de gözlemlemekte olabilirsiniz. Bu tür iletişim sorunları, eşiniz, nişanlınız ya da arkadaşlarınız arasında da

45 söz konusu olabilir; arkadaşlık, meslek seçimi, ara harcaması gibi konularda farklı görüşlere sahip olduğunuz için, çevrenizdekilerle sürekli sürtüşme içinde olabilirsiniz.

Kişilerle ilişki kurma yönteminizden hoşnut olmayabilirsiniz. Daha yakın arkadaşlık ilişkileri kurmak istediğiniz halde, çevrenizdekilerin size ilgisiz kaldığını, konuştuğunuz zaman sizi pek dinlemediklerini, hatta konuşmanızı çok sıkıcı bulduklarını biliyor ve bu durumu değiştirmek istiyor olabilirsiniz.....

50 Burada iletişim sorunlarının bir listesini yapmanın anlamı yok; ancak şu noktayı yeniden vurgulamakta yarar var: İletişim sorunlarını çözmeden doyumlu bir yaşam sürdürmek olanaksızdır.

Doğan Cüceloğlu (Yeniden İnsan İnsana. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2000.)

- Yazar dili etkili kullanarak okuyucusu ile iletişim kurabiliyor mu? Nasıl?
 - Yazının anlatım tekniği hakkında neler söyleyebilirsiniz?
 - Yazara göre bir ülke ve birey için iletişim neden önemli?
 - Yazar fikirlerini aktarırken, bu parçada sizce inandırıcı olmuş mu?
-